

Teresa Lancholc

"Dwaj pierwsi pisarze polscy na
Śląsku Cieszyńskim", Jan Zaremba,
"Rocznik Komisji
Historycznoliterackiej PAN", R. 10
(1972) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 16/47, 178

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II` WALECKI Wacław: Motyw Zuzanny i starców w literaturze staropolskiej. (Szkic zagadnienia). "Rocznik Komisji. Historycznoliterackiej PAN". Kraków. R.10:1972 s.27-48.

Praca obejmuje dzieje konkretnego motywu biblijnego w literaturze polskiej XVI, XVII i początku XVIII w. W rozważaniach wstępnych autor omawia europejską karierę literacką historii Zuzanny, a następnie koncentruje się wyłącznie na twórczości staropolskiej. Analizuje gatunkowo zróżnicowane ujęcia motywu - od przekładu Biblii poczynając, poprzez dramat, epikę i lirykę ówczesną. Śledzi także ponadgatunkowe losy biblijnego wzorca, który traktowany bywał w kategoriach: portretu bohaterki (Zuzanny), wizerunku starców bądź opowieści o pewnej wymowie moralnej. Pracę zamykają refleksje charakteryzujące proces laicyzacji badanego motywu w literaturze staropolskiej.

BP/47/57

E.S.-T.

(II` ZAREMBA Jan: Dwaj pierwsi pisarze polscy na Śląsku Cieszyńskim. (Jan Muthman i Samuel Ludwik Zadius). "Rocznik Komisji Historycznoliterackiej PAN". Kraków. R. 10: 1972 s. 51-65.

Artykuł omawia dzieje powstałego w drugim dziesięcioleciu XVIII w. nowego ośrodka polskiego piśmiennictwa luteranckiego na Śląsku, skupionego wokół zboru w Cieszynie, a w szczególności rolę pastorów, J.Muthmana i S.L.Zadiusa, pisarzy pochodzących z okolic Byczyny, którzy byli autorami pierwszych polskich książek dla ludu na Śląsku Cieszyńskim, zawierających modlitwy pisane prozą, pieśni i piosenki religijne, kazania - przeważnie przekłady z języka niemieckiego, rzadziej utwory oryginalne. Praca informuje także o losach i twórczości obu pisarzy po ich wygnaniu w 1730 r. z monarchii habsburskiej - za związek z religijnym ruchem pietystów.

BP/47/58

T.L.